

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatioportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta

Johdanto

Puolustusministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta.

Tausta

Suomi on osana Natoon liittymisen prosessia liittynyt Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehtyyn sopimukseen (Nato SOFA, SopS 23 ja 24/2024) ja Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehtyä pöytäkirjaan (SopS 25 ja 26/2024, Pariisin pöytäkirja) huhtikuussa 2024. Pariisin pöytäkirjan mukaan pöytäkirjaa voidaan täydentää vastaanottajavaltion ja strategisen johtoesikunnan kahdenvälisellä sopimuksella.

Kesällä 2024 Naton puolustusministerit linjasivat ja huippukokous vahvisti Naton maavoimien johtoportaan (Multi Corps Land Component Command, MCLCC) sijoittamisen Suomeen. Naton MCLCC:n ja muiden mahdollisesti Suomessa tulevaisuudessa toimivien Naton sotilasesikuntien ja muiden sotilasorganisaatioiden tehokas toiminta edellyttää Pariisin pöytäkirjaa täydentävän sopimuksen (Supplementary Agreement) tekemistä Naton strategisten johtoesikuntien, operaatiojohtoportaan johtoesikunnan (Supreme Headquarters Allied Powers Europe, SHAPE) ja transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan (Headquarters Supreme Allied Commander Transformation, HQ SACT), kanssa.

Pariisin pöytäkirjassa määrätään muun muassa Naton strategisten johtoesikuntien oikeushenkilöllisyydestä sekä Naton kansainvälisten sotilasesikuntien ja niiden henkilöstön erioikeuksista ja vapauksista ulottamalla esimerkiksi Nato SOFAn maahantuloa, aseenkanto-oikeutta, tuomiovallan käyttöä, vahingonkorvausoikeutta, joukkojen turvallisuutta, hyödykkeiden ja palveluiden hankintaa, työntekijöitä, terveydenhuoltoa, veroja ja tulleja sekä ajoneuvoja koskevat määräykset sotilasesikuntiin ja niiden henkilöstöön.

Pariisin pöytäkirjan määräyksiä tarkentavien ja laajentavien määräysten lisäksi täydentävään sopimukseen sisältyy kokonaan uusia määräyksiä esimerkiksi tilojen ja kiinteistöjen käytöstä, luvista, sopimustoimittajista, koulutuksesta, ja televiestinnästä sekä korkea-arvoisen henkilöstön vapauksista ja erioikeuksista. Täydentävällä sopimuksella mahdollistetaan Naton kansainvälisten sotilasesikuntien ja -organisaatioiden tehokas toiminta. Täydentävä sopimus soveltuu yleisesti kaikkiin niihin Suomessa toimiviin Naton sotilasesikuntiin ja muihin sotilasorganisaatioihin, kuten Naton osaamiskeskuksiin, joihin sovelletaan Pariisin pöytäkirjaa.

Tavoitteet

Esityksen tarkoituksena on voimaansaattaa Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatioportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehty sopimus sekä siihen liittyvät lakiehdotukset.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnon voivat antaa myös toimijat, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa.

Lausunto pyydetään antamaan ensisijaisesti lausuntopalvelun kautta. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Tukea palvelun käyttöön saa osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. Ministeriöiden tulee arkistoida lausuntonsa lisäksi VAHVA-järjestelmään

Lausunnon voi tarvittaessa toimittaa sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.plm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Puolustusministeriö, PL 31, 00131 Helsinki. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/24783/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Kirjaamoon toimitetut lausunnot julkaistaan hankesivulla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, hankenumero PLM006:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 6.3.2026.

Ruotsinkielinen käännös hallituksen esityksen pääasiallisesta sisällöstä sekä sen sisältämistä lakiehdotuksista lisätään lausuntopalveluun niiden valmistuttua. Lausuntoaika pidennetään vastaamaan suomenkielisen luonnoksen lausuntoajan pituutta.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

hallitussihteeri Tuukka Einola, puh. +358 29 514 0150, tuukka.einola@gov.fi

hallitusneuvos Pia Palojarvi, puh. +358 29 514 0043, pia.palojarvi@gov.fi

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=PLM006:00/2025> - Hankeikkuna

Liitteet:

[HE luonnos 23012026.pdf](#) - HE-luonnos

Jakelu:

Aleksanteri-instituutti
Aliupseeriliitto
Ammattiliitto PRO
Amnesty
Arene ry
Aseistakieltäytyjäliitto
Autoalan keskusliitto AKL ry
Digi- ja väestötietovirasto
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Eläketurvakeskus
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Finavia Oyj
Finntraffic Lennonvarmistus
Helsingin hovioikeus
Helsingin kaupunki
Helsingin käräjäoikeus
Helsingin yliopisto

Huoltovarmuuskeskus
HUS-yhtymä
Hyvil Oy
Hätäkeskuslaitos
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Itä-Suomen elinvoimakeskus
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
JUKO ry
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Juristiliitto
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Kainuun hyvinvointialue
Kansainvälisen politiikan yhdistys
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kaupan liitto ry
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen elinvoimakeskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskuskauppakamari
Korkein oikeus
Kriisinhallintakeskus
Kuntaliitto
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin elinvoimakeskus
Lapin hyvinvointialue
Lapin yliopisto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liikennevakuutuskeskus
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maahanmuuttovirasto
Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry
Maanpuolustuksen insinöörit MPI ry
Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto MTTL ry
Maanpuolustuskoulutus
Maanpuolustuskurssiyhdistys
Metsähallitus
Metsäteollisuus
Mikkelin kaupunki
Naisten Valmiusliitto
Oikeuskanslerinvirasto

Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan elinvoimakeskus
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Poliisihallitus
Potilasvakuutuskeskus
Puolustuskiinteistöt
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pääesikunta
Päällystöliitto
Rahoitusvakausvirasto
Rajaturvallisuusunioni
Rajavartiolaitoksen esikunta
Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskus TAPRI
Reserviläisliitto
Rikosseuraamuslaitos
Ruokavirasto
Sadankomitea
Satakunnan hyvinvointialue
Satamaliitto
Senaattikiinteistöt
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotilaskotiliitto
Suojelupoliisi
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Atlantti-seura
Suomen eläinlääkäriliitto
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Pankki
Suomen pelastusalan keskusjärjestö, SPEK
Suomen poliisijärjestöjen liitto
Suomen Rauhanliitto
Suomen Rauhanturvaajaliitto ry
Suomen Reserviupseeriliitto
Suomen Syyttäjäyhdistys ry
Suomen YK-liitto
Suomen ympäristökeskus
Suomen Yrittäjät ry
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC R.F.
SYL
Säteilyturvakeskus
Tampereen yliopisto
Tapaturmakeskus

Tasavallan presidentin kanslia
Tehy
Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos THL
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turun yliopisto
Turvallisuuskomitea
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Ulkoministeriö
Ulkopoliittinen instituutti
Unifi
Upseeriliitto
Uudenmaan elinvoimakeskus
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtiokonttori
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varusmiesliitto ry
Verohallinto
Väylävirasto
Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry
Ympäristöministeriö
Åbo Akademi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Palojärvi Pia
Puolustusministeriö

Einola Tuukka
Puolustusministeriö